

Guía Docente				
Datos Identificativos				2019/20
Asignatura (*)	Automatización II		Código	770G01037
Titulación	Grao en Enxeñaría Electrónica Industrial e Automática			
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Cuarto	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Enxeñaría Industrial			
Coordinación	Piñon Pazos, Andres Jose		Correo electrónico	andres.pinon@udc.es
Profesorado	Piñon Pazos, Andres Jose		Correo electrónico	andres.pinon@udc.es
	Vega Vega, Rafael Alejandro			rafael.alejandro.vega.vega@udc.es
Web				
Descrición xeral	Esta materia é a continuación da materia Automatización I, onde se presentan os fundamentos da automatización de sistemas industriais. Preténdese que o alumno profunde nos distintos aspectos que rodean os sistemas de automatización nas distintas vertentes dos mesmos.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	Capacidade para a redacción, firma, desenvolvemento e dirección de proxectos no ámbito da enxeñaría industrial, e en concreto da especialidade de electrónica industrial.
A2	Capacidade para planificar, presupostar, organizar, dirixir e controlar tarefas, persoas e recursos.
A3	Capacidade para realizar medicións, cálculos, valoracións, taxacións, peritaxes, estudos e informes.
A4	Capacidade de xestión da información, manexo e aplicación das especificacións técnicas e da lexislación necesarias no exercicio da profesión.
A5	Capacidade para analizar e valorar o impacto social e medioambiental das solucións técnicas actuando con ética, responsabilidade profesional e compromiso social, e buscando sempre a calidade e mellora continua.
A30	Coñecer e ser capaz de modelar e simular sistemas.
A31	Coñecementos de regulación automática e técnicas de control e a súa aplicación á automatización industrial.
A32	Coñecer os principios e aplicacións dos sistemas robotizados.
A33	Coñecemento aplicado de informática industrial e comunicacións.
A34	Capacidade para deseñar sistemas de control e automatización industrial.
B1	Capacidade de resolver problemas con iniciativa, toma de decisións, creatividade e razoamento crítico.
B2	Capacidade de comunicar e transmitir coñecementos, habilidades e destrezas no campo da enxeñaría industrial.
B3	Capacidade de traballar nun contorno multilingüe e multidisciplinar.
B4	Capacidade de traballar e aprender de forma autónoma e con iniciativa.
B5	Capacidade para empregar as técnicas, habilidades e ferramentas da enxeñaría necesarias para a práctica desta.
B6	Capacidade de usar adecuadamente os recursos de información e aplicar as tecnoloxías da información e as comunicacións na enxeñaría.
B7	Capacidade para traballar de forma colaborativa e de motivar un grupo de traballo.
B8	CB1 - Que os estudantes demostraron posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e normalmente atópase a un nivel que, aínda que está soportado por libros de texto avanzados, tamén inclúe algúns aspectos que implican coñecemento procedente da vangarda do seu campo de estudo.
B9	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación de xeito profesional e posúan as habilidades que se adoitan demostrar mediante a elaboración e defensa dos argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B10	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para facer xuízos que inclúan unha reflexión sobre cuestións sociais, científicas ou éticas relevantes.
B11	CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público especializado e non especializado.

B12	CB5 - Que os estudantes desenvolvan esas habilidades de aprendizaxe necesarias para realizar estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C3	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C4	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C5	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C6	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C7	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Coñece as tecnoloxías e instalacións industriais automatizadas.	A1	B1	C4
	A2	B2	
	A3	B3	
	A4	B4	
	A5	B5	
	A31	B6	
	A34	B8	
		B9	
		B10	
		B11	
		B12	
Manexa a documentación propia dun proxecto de automatización	A1	B1	C1
	A2	B2	C2
	A3	B3	C5
	A4	B4	C6
	A5	B5	C7
	A31	B7	
	A34	B8	
		B9	
		B10	
		B11	
		B12	
Coñece a normativa de seguridade e normas aplicables en sistemas Automatizados.	A1	B1	C1
	A2	B2	C2
	A3	B3	C5
	A4	B4	C6
	A5	B5	C7
	A31	B6	
	A34	B7	
		B8	
		B9	
		B10	
		B11	
		B12	

Coñece e aplica as comunicacións industriais e os buses de campo na automatización de procesos	A1	B1	C1
	A2	B2	C2
	A3	B3	C5
	A4	B4	
	A5	B5	
	A31	B6	
	A33	B7	
	A34	B8	
		B9	
		B10	
		B11	
		B12	
Programa os sistemas de supervisión en sistemas de automatización	A1	B1	C1
	A2	B2	C2
	A3	B3	C3
	A4	B4	C5
	A5	B5	C6
	A31	B8	
	A33	B9	
		B10	
		B11	
		B12	
Coñece as técnicas de automatización de control de edificios	A1	B1	C1
	A2	B2	C2
	A3	B4	C5
	A4	B5	
	A5	B6	
	A30	B8	
	A31	B9	
	A34	B10	
		B11	
		B12	
Coñece os principios fundamentais da robótica.	A3	B1	C1
	A4	B2	C2
	A5	B3	C5
	A30	B4	C7
	A31	B6	
	A32	B8	
	A33	B9	
	A34	B10	
		B11	

Contidos	
Temas	Subtemas
Documentación e fases dun proxecto de automatización.	Ciclo de funcionamento do plc Módulos especiais Programación nas linguaxes ST, FBD, e IL Programación de DFB Diagramas de proceso e instrumentación

Normativa aplicable á automatización industrial.	Normativas aplicables. Normativa ATEX
Comunicacións industriais. Buses de campo	Comunicacións industriais Asi, Profibus, Profinet Modbus-TCP Can-Open.
Elementos de explotación de planta. Sistemas SCADA.	Fabricación integrada por computador Sistemas de Automatización Pantallas de explotación Scadas, Vijeo
Xestión da seguridade en máquinas.	Introducción ós sistemas de seguridade
Aplicación da automatización ao control en edificios.	Introducción á Domótica Sistemas domóticos
Introducción á Robótica	Introducción á Robótica Industrial

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A2 A3 A4 A5 A30 A31 A32 B5 B8 B9 B10 B11 B12 C3 C4 C6 C7	21	30	51
Solución de problemas	A3 A4 A31 A32 A33 A34 B1 B2 B3 B4 B6 B7 C1 C2	21	42	63
Prácticas de laboratorio	A33 A34 B1 B2 B3 B4 B5 C5	9	10	19
Proba mixta	A3 A4 A31 A32 A33 A34 B1 B5 B6 C1 C2	6	10	16
Atención personalizada		1	0	1
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución dalgunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. Nestas sesións ademais se intercalarán exemplos para facilitar a comprensión dos conceptos.
Solución de problemas	Proporanse exercicios ou problemas para solución individual e/ou grupal a partir dos contidos traballados nas sesións maxistrais.
Prácticas de laboratorio	Metodoloxía que permite que os estudantes aprendan efectivamente a través da realización de actividades de carácter práctico, tales como demostracións, exercicios, experimentos e investigacións.
Proba mixta	Proba que consiste nun exame que poderá conter tanto cuestións tipo test, cuestións teóricas, prácticas ou teorico-prácticas de resposta curta, e problemas sobre os temas traballados na materia

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral Solución de problemas	No caso de que o alumno necesite algunha aclaración adicional ás das clases teóricas ou prácticas terá dispoñibles as horas de tutorías para liquidar as dúbidas

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Proba mixta	A3 A4 A31 A32 A33 A34 B1 B5 B6 C1 C2	Corresponderá ben a unha proba de avaliación ao final do cuadrimestre, ben a probas repartidas ao longo do cuadrimestre, que englobarán todos os aspectos da materia tanto teóricos como prácticos e de resolución de problemas. Poderá incluír probas tipo test teórico/prácticos, cuestións teórico/prácticas, preguntas teóricas e resolución de problemas.	70
Prácticas de laboratorio	A33 A34 B1 B2 B3 B4 B5 C5	A realización das prácticas de laboratorio é Obrigatoria. Ademais valorarase o seu aproveitamento, en aspectos como o traballo persoal, actitude, implicación...e a resolución rápida e óptima dos distintos exercicios expostos. Se un Alumno non fai todas as prácticas da Materia ou se a nota obtida nesta metodoloxía é menor de 10 puntos, a Materia terá unha cualificación de "Suspenso".	20
Solución de problemas	A3 A4 A31 A32 A33 A34 B1 B2 B3 B4 B6 B7 C1 C2	Proporase ao longo do desenvolvemento da materia un ou varios exercicios que deberá resolver o alumno e cuxa cualificación computará na avaliación final da materia.	10

Observacións avaliación

- No exame correspondente á segunda oportunidade realizarase unicamente a proba mixta coa súa puntuación correspondente, á que se lle sumarán os puntos correspondentes das outras probas.
- Para aprobar a Materia é necesario aprobar as dúas partes diferenciadas da Proba Mixta: a Parte Teórica e a Parte Practica
- A nota final obterase sumando as cualificacións das distintas metodoloxías expostas no apartado de "Avaliación", sempre que se cumpran as seguintes condicións:
Realizar e aprobar as prácticas de laboratorio.
Aprobar as dúas partes da proba mixta.
- No caso de que non se cumpran as condicións anteriores, a nota final será a nota da proba mixta ponderada de maneira que se obteña como máximo un catro.
- Ao alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia, esixiráselle polo menos un 5 sobre 7 (é dicir, un 7.14 sobre 10) na proba mixta (aprobando a parte teórica e a parte práctica da mesma) e despois un exame das prácticas.
- As notas da Avaliación continua terán unha validez de 2 cursos, é dicir, o curso en que o Alumno a realiza e o curso seguinte. Pasados estes 2 cursos, o Alumno terá que volver realizar o conxunto da Avaliación continua.

Fontes de información

Bibliografía básica	- Barrientos Cruz, Antonio (2007). Fundamentos de Robótica. Madrid - Huidobro Moya (2004). Domótica: Edificios Inteligentes. - Balcells Sendra, Josep (1997). Autómatas programables. Barcelona - Castro Alonso (2007). Comunicaciones Industriales. Madrid - Piedrafito Moreno, Ramón (2003). Ingeniería de la automatización Industrial. Madrid
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

[illegible]

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías